

**Ranking zawodów
deficytowych i nadwyżkowych
w powiecie pilskim za 2013 rok**

Spis treści:

Wstęp

1. Analiza bezrobocia według poziomu wykształcenia i grup zawodowych	5
2. BEZROBOCIE WEDŁUG ZAWODÓW I SPECJALNOŚCI	10
3. WOLNE MIEJSCA PRACY I MIEJSCA AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ WEDŁUG GRUP ZAWODÓW.....	13
4. WOLNE MIEJSCA PRACY I MIEJSCA AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ WEDŁUG ZAWODÓW I SPECJALNOŚCI	15
5. ZAWODY DEFICYTOWE I NADWYŻKOWE	17
5.1 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w oparciu o średni miesięczny deficyt oraz nadwyżkę podaży i popytu siły roboczej.....	17
5.2 Zawody nadwyżkowe i deficytowe wg wskaźnika intensywności nadwyżki oraz deficytu	24
5.3 Wskaźnik długotrwałego bezrobocia w zawodzie	22
5.4 Bezrobocie wg zawodów z uwzględnieniem sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności	23
6. PODSUMOWANIE	27

Wstęp

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jedną z podstawowych metod obserwacji i analizy rynku pracy. Niniejszy raport ma charakter diagnostyczny i zawiera analizę skali i struktury bezrobocia w grupach i zawodach oraz popytu dla poszczególnych zawodów z punktu widzenia zgłaszanych ofert pracy. Bada także zawody wykazujące deficyt lub nadwyżkę pracowników oraz określa kierunki zmian w odniesieniu do kierunków kształcenia na poziomie szkoły oraz szkoleń na poziomie urzędów pracy i innych instytucji szkoleniowych, aby wpływały one w sposób szczególny na procesy zachodzące na rynku pracy.

Dane wynikowe z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych określone są za pomocą wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu). Celem właściwej interpretacji danych należy przytoczyć podstawowe definicje używanych pojęć:

- **zawód nadwyżkowy** to zawód, na który jest niższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie, występuje zatem przewaga bezrobotnych nad ofertami pracy;
- **zawód zrównoważony** to zawód, w którym liczba ofert pracy pokrywa się z liczbą bezrobotnych, występuje zatem równowaga na rynku pracy;
- **zawód deficytowy** to zawód, na który istnieje wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy, występuje zatem przewaga ofert pracy nad bezrobotnymi.

Źródłem informacji do opracowania raportu były m.in. dane zawarte w załącznikach 2 i 3 do sprawozdania MPiPS-01, tj.:

- „Bezrobotni oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności za 2013 r.”,
- „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy, poszukujący pracy oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej. Stan za 2013 rok”.

W niniejszym raporcie analizie poddano dynamikę zmian liczby bezrobotnych, uwzględniając przy tym napływ nowo rejestrujących się, długotrwałość zjawiska bezrobocia oraz zapotrzebowanie na pracę – w ujęciu zawodowym.

Dane liczbowe o bezrobociu i ofertach pracy opracowano posługując się nazwami grup zawodów i specjalności, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki

Spółecznej z dnia 27 kwietnia 2010 roku w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz.U. z 2010 r., Nr 82, poz. 537).

Analizą objęto grupy wielkie (kod 1-cyfrowy) i zawody (kod 6-cyfrowy).

Raport składa się z następujących rozdziałów:

1. Analiza bezrobocia według poziomu wykształcenia i grup zawodowych.
2. Bezrobocie według zawodów i specjalności.
3. Oferty pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według grup zawodów.
4. Oferty pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności.
5. Zawody deficytowe i nadwyżkowe.

Raport kończą wynikające z analizy wnioski.

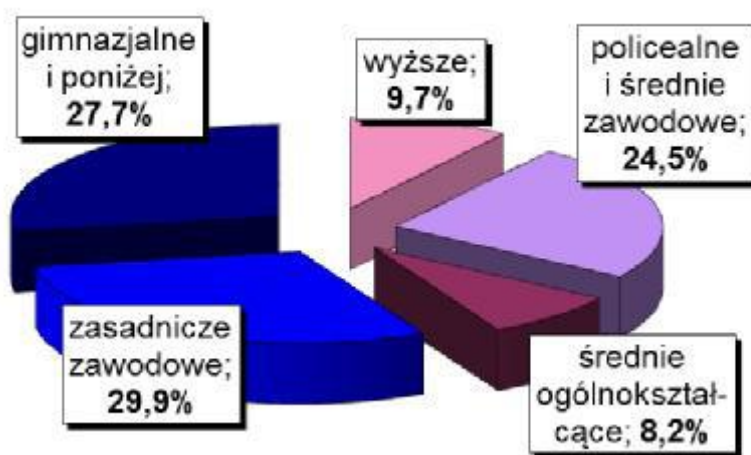
1. Analiza bezrobocia według poziomu wykształcenia i grup zawodowych

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Pile na koniec grudnia 2013 roku zarejestrowanych było 6.795 osób bezrobotnych – o 656 osób, tj. o 8,8% mniej, niż na koniec grudnia 2012 r.

Stopa bezrobocia na koniec grudnia 2013 r. osiągnęła poziom 12,6%. W porównaniu do sytuacji z grudnia 2012 r. wartość tego wskaźnika zmniejszyła się o 0,8 punktu procentowego.

Charakteryzując osoby bezrobotne pod względem posiadanego wykształcenia należy podkreślić, że najliczniejsza była grupa osób posiadających wykształcenie zasadnicze zawodowe – 2.031 osób, tj. 29,9% ogółu. Bardzo liczna była również grupa osób z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej – 1.882 osoby, tj. 27,7% ogółu oraz z wykształceniem na poziomie policealnym i średnim zawodowym – 1.663 osoby, tj. 24,5% ogółu. Wyższe wykształcenie posiadało 661 osób, tj. 9,7% ogółu, natomiast najmniej osób posiadało wykształcenie średnie ogólnokształcące – 558 osób, tj. 8,2% ogółu.

Struktura osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Pile według wykształcenia na koniec 2012 r. została przedstawiona na wykresie 1.

Wykres 1. Struktura osób bezrobotnych według wykształcenia – stan na koniec 2013 r.

Porównanie udziału grup osób bezrobotnych posiadających poszczególne poziomy wykształcenia do ogólnej liczby bezrobotnych na koniec 2012 i 2013 roku zostało przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 1. Struktura osób bezrobotnych według poziomu wykształcenia w latach 2012- 2013

KATEGORIA		udział w ogólnej liczbie bezrobotnych (%)	
		na koniec 2012 r.	na koniec 2013 r.
wykształcenie	wyższe	10,2	9,7
	policealne i średnie zawodowe	25,0	24,5
	średnie ogólnokształcące	7,9	8,2
	zasadnicze zawodowe	29,4	29,9
	gimnazjalne i poniżej	27,5	27,7

Porównując struktury osób bezrobotnych wg poziomu wykształcenia na koniec 2013r. do 2012r. zauważyć można, iż nastąpił wzrost wśród osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym, zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i poniżej.

W końcu 2013 r. wśród ogółu osób bezrobotnych – 5.486 osób (80,7%) posiadało zawód. W porównaniu do stanu z końca 2012 r. liczebność tej grupy zmniejszyła się o 317 osób, tj. o 5,5%.

Grupa bezrobotnych nieposiadających zawodu na koniec 2013 r. liczyła 1.309 osób, stanowiąc 19,3% ogółu bezrobotnych i w porównaniu ze stanem na koniec 2012r. zmniejszyła się o 339 osób, tj. o 20,6%.

Odnotowano zatem spadek bezrobocia zarówno wśród osób posiadających zawód, jak i w grupie osób bez zawodu, przy czym spadek bezrobocia osób bez zawodu był silniejszy od odnotowanego w tym okresie wśród całej populacji bezrobotnych (o 11,8 punktów procentowych).

Na podstawie danych przedstawionych w tabeli 2 można zauważyć, że w 2013 r. największy napływ rejestrujących się miał miejsce w następujących grupach:

- robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 21,9% napływu ogółem,
- pracownicy usług osobistych i sprzedawcy – 17,1% napływu ogółem,
- technicy i inny średni personel – 13,0% napływu ogółem.

Powyższe trzy grupy stanowiły 52,0% napływu ogółem w 2013 r.

Znaczący napływ można także zaobserwować w grupie osób bez zawodu – 21,7% napływu ogółem.

Natomiast najmniejszym napływem charakteryzowały się grupy:

- przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy,
- rolnicy, ogrodnicy, leśnicy, rybacy,
- pracownicy biurowi.

Tabela 2. Napływ bezrobotnych wg wielkich grup zawodowych w 2013 roku

Grupy zawodowe		„Napływ” bezrobotnych w 2013 roku	Udział procentowy w napływie ogółem
Ogółem		11.769	100,0
z tego:			
1.	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	83	0,7
2.	Specjaliści	933	7,9
3.	Technicy i inny średni personel	1.527	13,0
4.	Pracownicy biurowi	494	4,2
5.	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	2.013	17,1
6.	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy, rybacy	168	1,4
7.	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	2.573	21,9
8.	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	811	6,9
9.	Pracownicy przy pracach prostych	611	5,2
10.	Siły zbrojne	0	0,0
	Bez zawodu	2.556	21,7

Kształtowanie się liczby zarejestrowanych bezrobotnych wg wielkich grup zawodowych w końcu 2012 i 2013 r. przedstawiono w tabeli 3.

Tabela 3. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych wg wielkich grup zawodowych w końcu grudnia 2013 r.

Grupy zawodowe		Liczba bezrobotnych wg stanu na koniec roku		Wzrost/ spadek do końca 2012 roku	
		2013	2012	w osobach	w (%)
Ogółem		6.795	7.451	- 656	8,8
z tego:					
1.	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	44	26	18	69,2
2.	Specjaliści	416	463	- 47	10,2
3.	Technicy i inny średni personel	861	951	- 90	9,5
4.	Pracownicy biurowi	268	269	- 1	0,4
5.	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	1.282	1.352	- 70	5,2
6.	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy, rybacy	154	172	- 18	10,5
7.	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	1.549	1.646	- 97	5,9
8.	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	483	489	- 6	1,2
9.	Pracownicy przy pracach prostych	429	435	- 6	1,4
10.	Siły zbrojne	0	0	0	x
	Bez zawodu	1.309	1.648	- 339	20,6

W ogólnej liczbie bezrobotnych posiadających zawód, na koniec 2013 r.:

- najliczniejszą grupę stanowiły osoby posiadające zawody z grupy: „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”;
- znaczący był również odsetek osób bezrobotnych sklasyfikowanych w grupie: „pracownicy usług osobistych i sprzedawcy” oraz „technicy i inny średni personel”.

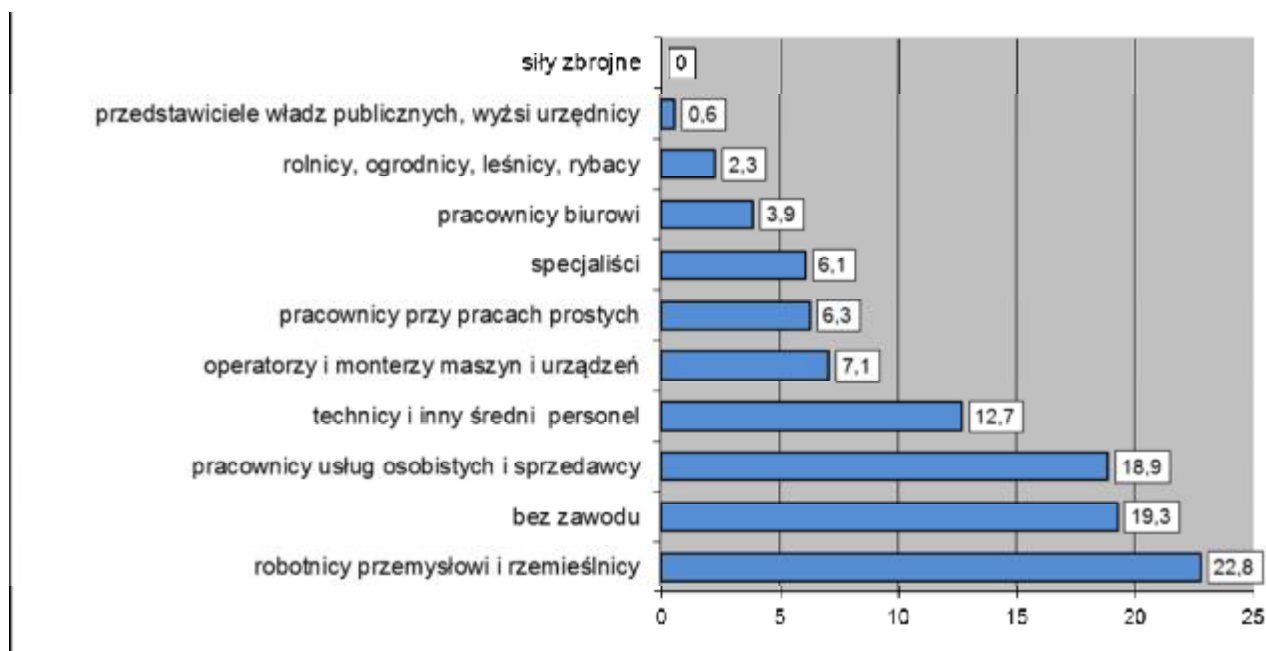
Porównując liczbę bezrobotnych na koniec 2013r. do stanu na koniec 2012r. nastąpił spadek bezrobocia w 8 wielkich grupach zawodowych.

Najwyższy spadek odnotowano w grupach:

- bez zawodu – o 339 osób (20,6%),
- robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – o 97 osób (5,9%),
- technicy i inny średni personel – o 90 osób (9,5%),
- pracownicy usług osobistych i sprzedawcy – o 70 osób (5,2%).

Wzrost bezrobotnych nastąpił w grupie zawodowej „przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy” – o 18 osób (69,2%).

Strukturę osób bezrobotnych (w %) według wielkich grup zawodowych przedstawia poniższy wykres.

Wykres 19. Struktura osób bezrobotnych na koniec grudnia 2013 r. według wielkich grup zawodowych.

Na koniec 2013 roku wśród osób poprzednio pracujących pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy najliczniej reprezentowana była grupa: „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” – 397 osób, tj. 24,4% tej populacji.

W najkorzystniejszej sytuacji byli pod tym względem bezrobotni: „Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy”, gdyż w grupie tej osoby poprzednio pracujące pozostające bez pracy powyżej 12 m-cy stanowiły zaledwie 0,6%.

Tabela 4. Bezrobotni poprzednio pracujący pozostający bez pracy powyżej 12 m-cy według wielkich grup zawodów w końcu 2013 r.

Grupy zawodowe		Bezrobotni pozostający bez pracy powyżej 12 m-cy		
		Liczba osób	Struktura %	Udział % do bezrobotnych ogółem
Ogółem		1.625	100,0	21,7
z tego:				
1.	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	10	0,6	0,1

2.	Specjaliści	70	4,3	1,0
3.	Technicy i inny średni personel	218	13,4	3,2
4.	Pracownicy biurowi	57	3,5	0,8
5.	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	372	22,9	5,5
6.	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy, rybacy	56	3,5	0,8
7.	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	397	24,4	5,8
8.	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	134	8,2	2,0
9.	Pracownicy przy pracach prostych	141	8,7	2,1
10.	Siły zbrojne	0	0,0	0,0
	Bez zawodu	170	10,5	2,5

Można zauważyć, że zarówno w strukturze bezrobocia ogółem, jak i w strukturze bezrobocia wśród osób poprzednio pracujących pozostających bez pracy dłużej niż 12 m-cy, najliczniej reprezentowana jest identyczna wielka grupa zawodowa: robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy.

2. Bezrobocie według zawodów i specjalności

Przeprowadzona wg stanu na koniec 2013 r. analiza struktury bezrobocia na poziomie zawodów i specjalności pozwala zauważyć, że zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Pile bezrobotni reprezentowali 656 zawodów, tj. o 4 zawody więcej niż na koniec grudnia 2012 r.

Analizując zawody i specjalności, w których zarejestrowanych było na koniec 2013 r. co najmniej 50 osób bezrobotnych, wyodrębniono grupę 21 zawodów w najwyższym stopniu zagrażających pozostawaniem bez pracy (na koniec 2012 r. – 22 zawody). Bezrobotni sklasyfikowani w tej grupie liczyli 2.551 osób, tj. 37,5% ogółu zarejestrowanych, tj. o 0,4 punktu procentowego więcej w porównaniu ze stanem z końca 2012 r.

Kryterium zakwalifikowania na monitorowaną listę spełniały zawody wskazane w tabeli 5.

**Tabela 5. Najczęściej reprezentowane wśród bezrobotnych zawody i specjalności.
Stan w końcu grudnia 2013 roku.**

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu, specjalności	31 XII 2013	
			Liczba zarejestrowanych bezrobotnych	Miejsce rankingowe
1	2	3	4	5
		Bez zawodu	1.309	-
1.	522301	Sprzedawca	639	1
2.	331403	Technik ekonomista	215	2
3.	821206	Monter sprzętu oświetleniowego i lamp elektrycznych	205	3
4.	512001	Kucharz	169	4
5.	711202	Murarz	132	5
6.	722204	Ślusarz	106	6
7.	515303	Robotnik gospodarczy	104	7
8.	753105	Krawiec	96	8
9.	911207	Sprzątaczką biurową	94	9
10.	723105	Mechanik samochodów osobowych	81	10
11.	411004	Technik prac biurowych	80	11
12.	931301	Robotnik budowlany	78	12
13.	514101	Fryzjer	73	13
14.	311504	Technik mechanik	72	14
15.	512002	Kucharz małej gastronomii	67	15
16.	751204	Piekarz	63	16
17.	322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	61	17
18.	432103	Magazynier	58	18
19.	263102	Ekonomista	56	19
20.	723103	Mechanik pojazdów samochodowych	52	20
21.	713102	Malarz budowlany	50	21

W analizowanym okresie w populacji bezrobotnych zdecydowanie dominowali w dalszym ciągu sprzedawcy, zajmujący 1 pozycję rankingową. Kolejnym zawodem pod względem liczby bezrobotnych był technik ekonomista, w przypadku którego odnotowano wzrost w 2013 r. o 11 osób.

Wysokie bezrobocie utrzymywało się także wśród osób posiadających następujące zawody: monter sprzętu oświetleniowego i lamp elektrycznych, kucharz, murarz, ślusarz, robotnik gospodarczy.

Stosunkowo niekorzystną sytuację osób bezrobotnych posiadających zawodów z grupy monitorowanej weryfikuje poziom napływu do bezrobocia.

Wśród nowo rejestrujących się osób bezrobotnych posiadających kwalifikacje zawodowe ponownie dominowali sprzedawcy (914 osób, tj. 7,8% napływu ogółem).

Wysokim poziomem napływu cechował się zawód monter sprzętu oświetleniowego i lamp elektrycznych (403 osoby, tj. 3,4% napływu ogółem), technik ekonomista plasujący się na 3 pozycji rankingowej (349 osób, tj. 3,0% napływu ogółem). Czwarte miejsce pod względem nowych rejestracji zajęli kucharze (260 osób, tj. 2,2% napływu ogółem). Wśród zawodów o najwyższym napływie byli także murarze (216 osób, tj. 1,8% napływu ogółem).

Znaczący napływ do bezrobocia w 2013 r. przedstawia poniższa tabela:

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Napływ w 2013 w osobach	Udział w ogólnym napływie (%)
522301	Sprzedawca	914	7,8
821206	Monter sprzętu oświetleniowego i lamp elektrycznych	403	3,4
331403	Technik ekonomista	349	3,0
512001	Kucharz	260	2,2
711202	Murarz	216	1,8
515303	Robotnik gospodarczy	169	1,4
753105	Krawiec	150	1,3
723105	Mechanik samochodów osobowych	148	1,3
722204	Ślusarz	147	1,2
263102	Ekonomista	131	1,1
723103	Mechanik pojazdów samochodowych	130	1,1
751204	Piekarz	129	1,1
512002	Kucharz małej gastronomii	126	1,1
514101	Fryzjer	125	1,1
931301	Robotnik budowlany	123	1,0
311504	Technik mechanik	118	1,0
411004	Technik prac biurowych	116	1,0
322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	114	1,0
432103	Magazynier	112	1,0
311204	Technik budownictwa	112	1,0
911207	Sprzątaczką biurową	107	0,9
263304	Politolog	95	0,8
722314	Tokarz w metalu	85	0,7
752205	Stolarz	82	0,7
751105	Rzeźnik - wędliniarz	79	0,7
713102	Malarz budowlany	75	0,6
314207	Technik rolnik	74	0,6
513101	Kelner	72	0,6
522305	Technik handlowiec	71	0,6

422402	Technik hotelarstwa	66	0,6
713101	Malarz - tapeciarz	64	0,5
752208	Stolarz meblowy	64	0,5
753303	Szwaczka	60	0,5
751201	Cukiernik	55	0,5
351203	Technik informatyk	55	0,5
343403	Technik organizacji usług gastronomicznych	54	0,5
833203	Kierowca samochodu ciężarowego	53	0,5

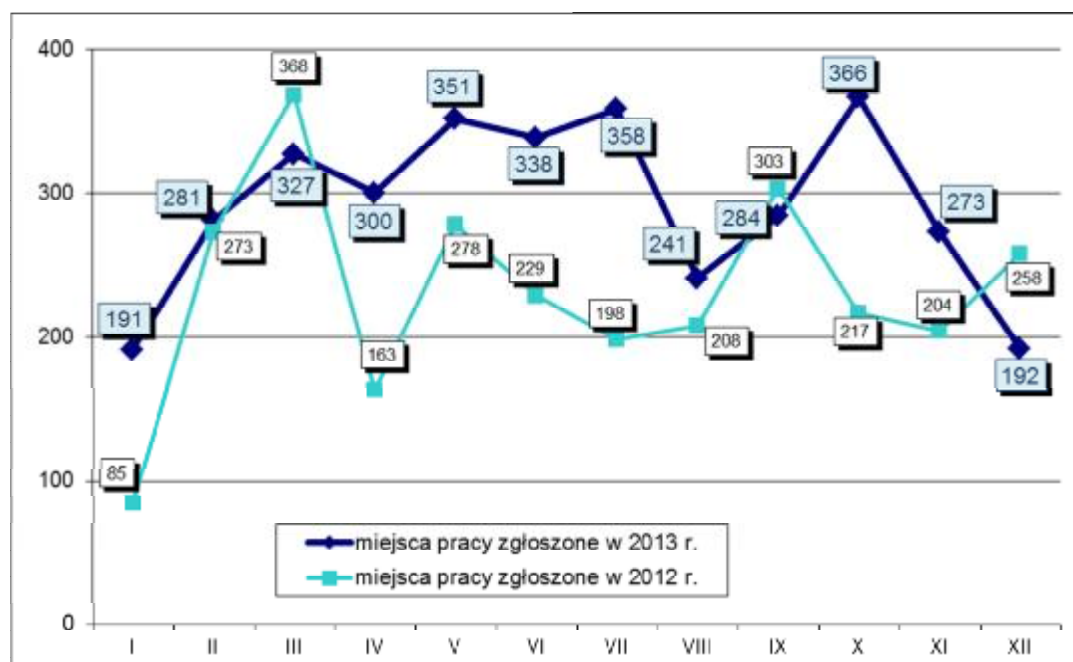
W najwyższym stopniu rejestrowali się bezrobotni bez zawodu. Stanowili oni 21,7% napływu do bezrobocia w 2013 r.

3. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według grup zawodów

W 2013 r. Powiatowy Urząd Pracy w Pile dysponował 3.502 wolnymi miejscami pracy i miejscami aktywizacji zawodowej, czyli o 718 (o 25,8%) więcej, aniżeli w 2012r.

Subsydiowane miejsca pracy w liczbie 1.463 stanowiły 41,8% ogólnej ich liczby – o 10,6 punktów procentowych mniej aniżeli w 2012 roku. Niesubsydiowane miejsca pracy w liczbie 2.039 stanowiły 58,2% ogólnej ich liczby.

Na wykresie poniżej przedstawiono liczbę wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, którymi dysponował Urząd w 2012 i 2013 r.

Wykres 3. Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w 2012 i 2013 r.

Zapotrzebowanie na pracowników o kwalifikacjach należących do wielkich grup zawodowych w 2013 r. przedstawiono w tabeli 6.

Tabela 6. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej wg wielkich grup zawodów zgłoszone w 2013 roku

Grupy zawodowe		Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej zgłoszone w 2013 r.	Udział procentowy wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej ogółem
Ogółem		3.502	100,0
z tego:			
1.	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	16	0,5
2.	Specjaliści	222	6,3
3.	Technicy i inny średni personel	538	15,4
4.	Pracownicy biurowi	411	11,7
5.	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	974	27,8
6.	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy, rybacy	34	1,0
7.	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	596	17,0
8.	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	231	6,6
9.	Pracownicy przy pracach prostych	480	13,7
10.	Siły zbrojne	0	0,0
	Bez zawodu	0	0,0

Struktura dysponowanych przez Urząd wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej wg poszukiwanych kwalifikacji zawodowych wskazuje, że w 2013 r. największe zapotrzebowanie pracodawców dotyczyło pracowników posiadających kwalifikacje należące do niżej wymienionych wielkich grup zawodowych:

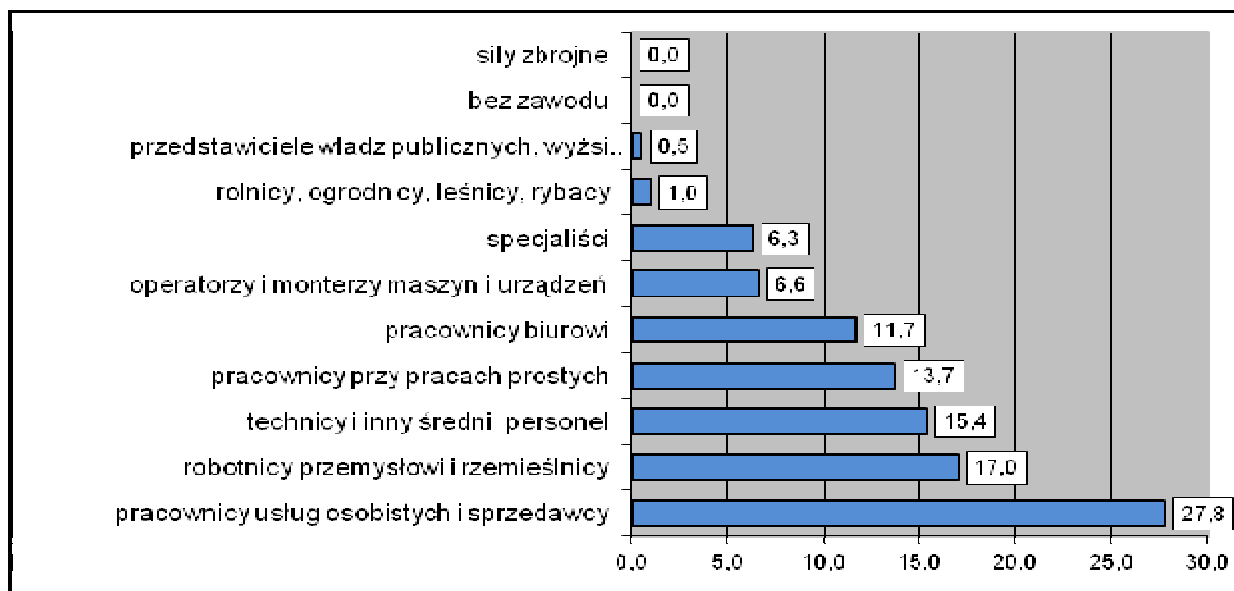
- pracownicy usług osobistych i sprzedawcy – 974 miejsca,
- robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 596 miejsc,
- technicy i inny średni personel - 538 miejsc,
- pracownicy przy pracach prostych – 480 miejsc.

Do pracowników o w/w kwalifikacjach skierowanych było 2.588 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, co stanowiło 73,9% wszystkich dysponowanych przez PUP w Pile w 2013 r. miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej.

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie pilskim za 2013 r.

Należy zauważyć, iż w badanym okresie tut. Urząd nie posiadał miejsc pracy i aktywizacji zawodowej dla osób nieposiadających zawodu.

Poniżej, na wykresie 4, przedstawiono strukturę wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej według wielkich grup zawodowych, dysponowanych przez Urząd w 2013 r. (w %).

Wykres 4. Struktura wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej wg wielkich grup zawodowych dysponowanych w 2013 r. (w %)

4. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności

Analiza popytu na pracowników posiadających określone kwalifikacje zawodowe wskazuje, że największa liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w 2013r. skierowana była do osób posiadających poniższe kwalifikacje:

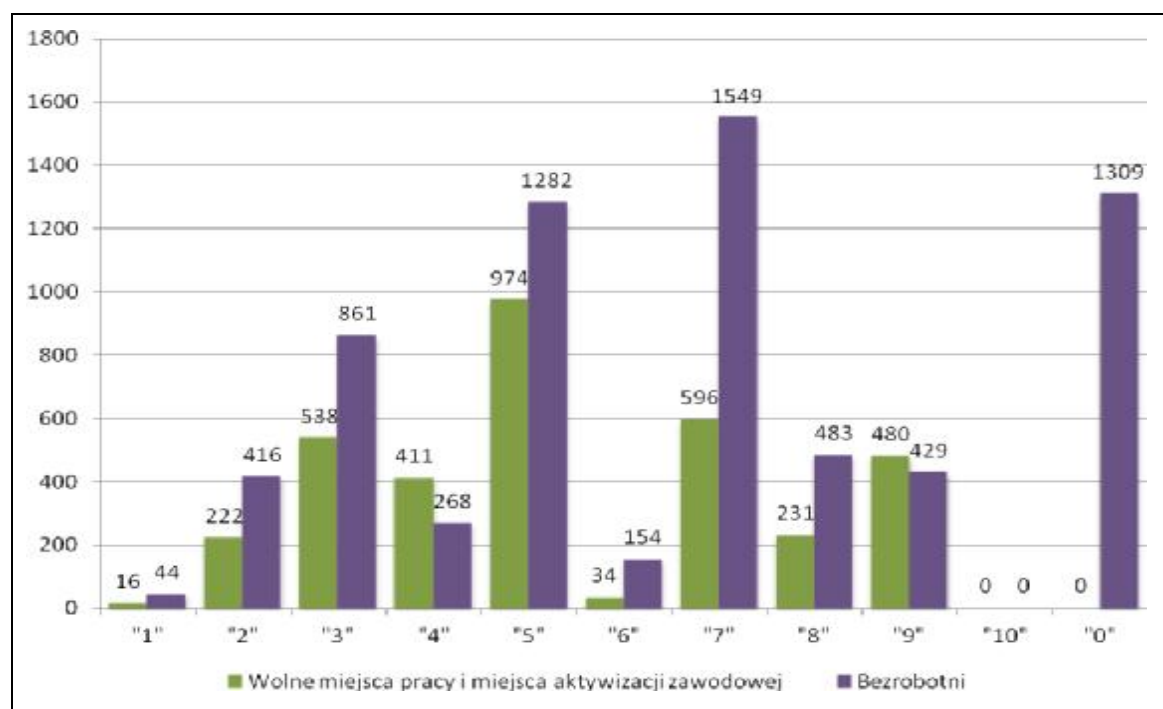
Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej	% udział do ogólnej liczby miejsc
515303	Robotnik gospodarczy	332	9,5
522301	Sprzedawca	276	7,9
332203	Przedstawiciel handlowy	261	7,5
411004	Technik prac biurowych	180	5,1
432103	Magazynier	104	3,0
732301	Introligator	89	2,5
931301	Robotnik budowlany	88	2,5
941101	Pracownik przygotowujący posiłki	79	2,3

	typu fast food		
241202	Doradca finansowy	62	1,8
334306	Technik administracji	51	1,5
753303	Szwaczka	49	1,4
911290	Pozostałe sprzątaczk i sprzątaczk biurowe	48	1,4
512001	Kucharz	41	1,2

W wymienionych zawodach do bezrobotnych skierowanych było 1.660 propozycji pracy, stażu lub prac społecznie użytecznych tj. 47,4% ogólnej liczby wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej.

W analizowanym okresie Urząd nie dysponował miejscami pracy i aktywizacji zawodowej dla osób nieposiadających zawodu.

Porównanie liczby wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej i liczby zarejestrowanych bezrobotnych w końcu 2013 r. według wielkich grup zawodowych przedstawiono na wykresie 5.

„1” Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy

„2” Specjaliści

„3” Technicy i inny średni personel

„4” Pracownicy biurowi

„5” Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy

„6” Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy

„7” Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy

„8” Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń

„9” Pracownicy przy pracach prostych

„10” Siły zbrojne

„0” Bez zawodu

Wykres 5. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w 2013 r. i liczba zarejestrowanych bezrobotnych w końcu 2013 r.

5. Zawody deficytowe i nadwyżkowe

5.1. Zawody deficytowe i nadwyżkowe w oparciu o średni miesięczny deficyt oraz nadwyżkę podaży i popytu siły roboczej

Podstawowym miernikiem określającym zawód na rynku pracy jako zawód deficytowy lub nadwyżkowy jest poziom średniego miesięcznego deficytu lub nadwyżki podaży siły roboczej w tym zawodzie. Jest on obliczany wg poniższego wzoru:

$$N = B - O$$

gdzie:

–

B – średnia miesięczna liczba bezrobotnych zarejestrowanych w określonym zawodzie w analizowanym okresie,

–

O – średnia miesięczna liczba dysponowanych ofert pracy w określonym zawodzie w analizowanym okresie.

W oparciu o załącznik nr 3 do sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy, tj. informację statystyczną o bezrobotnych i wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej wg zawodów i specjalności za 2013 r. ustalono listę rankingową 22 zawodów nadwyżkowych o najwyższym poziomie nadwyżki i 12 zawodów deficytowych o najwyższym poziomie deficytu.

Zestawienie poziomu bezrobocia oraz liczby miejsc pracy i aktywizacji zawodowej wg zawodów wskazuje, że w najtrudniejszej sytuacji zatrudnieniowej w 2013 r. znajdowały się osoby posiadające następujące zawody nadwyżkowe o najwyższym poziomie nadwyżki:

Tabela 8. Ranking 22 zawodów o najwyższym poziomie nadwyżki w 2013 r.

L.p.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Poziom nadwyżki 2013 roku
1	2	3	4
1.	522301	Sprzedawca	53,2
2.	821206	Monter sprzętu oświetleniowego i lamp elektrycznych	33,6
3.	331403	Technik ekonomista	29,0

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie pilskim za 2013 r.

4.	512001	Kucharz	17,8
5.	711202	Murarz	15,7
6.	723105	Mechanik samochodów osobowych	12,0
7.	753105	Krawiec	11,7
8.	263102	Ekonomista	10,8
9.	722204	Ślusarz	10,4
10.	311504	Technik mechanik	9,8
11.	512002	Kucharz małej gastronomii	9,6
12.	322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	9,5
13.	311204	Technik budownictwa	9,3
14.	751204	Piekarz	9,2
15.	514101	Fryzjer	8,3
16.	722314	Tokarz w metalu	6,8
17.	911207	Sprzątaczką biurowa	6,3
18.	314207	Technik rolnik	5,9
19.	751105	Rzeźnik - wędliniarz	5,8
20.	522305	Technik handlowiec	5,7
21.	422402	Technik hotelarstwa	5,5
22.	713101	Malarz - tapeciarz	5,2

Z informacji zawartych w tabeli 8 wynika, że wśród zawodów nadwyżkowych w 2013 r. zdecydowanie najwyższym poziomem nadwyżki charakteryzował się zawód sprzedawcy.

Wysoki poziom nadwyżki uzyskały także zawody: monter sprzętu oświetleniowego i lamp elektrycznych, technik ekonomista, kucharz, murarz, mechanik samochodów osobowych, krawiec, ekonomista i ślusarz.

Zapotrzebowanie na pracowników w zawodach przedstawionych w tabeli 9 przewyższało w bieżącym roku ich podaż, czego efektem było zakwalifikowanie ich do grupy zawodów deficytowych na rynku.

Za deficytowe o najwyższym poziomie deficytu w warunkach pilskiego rynku pracy uznano następujące zawody:

Tabela 9. Ranking 12 zawodów deficytowych o najwyższym poziomie deficytu w 2013r.

L.p.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Poziom deficytu w 2013 roku
1	2	3	4
1.	332203	Przedstawiciel handlowy	-18,5
2.	515303	Robotnik gospodarczy	-13,6
3.	732301	Introligator	-7,3
4.	941101	Pracownik przygotowujący posiłki typu fast food	-6,2

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie pilskim za 2013 r.

5.	411004	Technik prac biurowych	-5,3
6.	241202	Doradca finansowy	-4,8
7.	833202	Kierowca ciągnika siodłowego	-4,5
8.	911290	Pozostałe pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i podobne	-3,4
9.	962201	Pracownik prac dorywczych	-2,8
10.	335290	Pozostali urzędnicy do spraw podatków	-2,3
11.	341203	Opiekun w domu pomocy społecznej	-2,3
12.	541307	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	-2,1

Z informacji zawartych w tabeli 9 wynika, że wśród zawodów deficytowych w 2013 r. zdecydowanie najwyższym poziomem deficytu charakteryzował się zawód: przedstawiciel handlowy.

Wysoki poziom deficytu uzyskały też zawody:

- à robotnik gospodarczy,
- à intrologator,
- à pracownik przygotowujący posiłki typu fast food
- à technik prac biurowych.

5.2. Zawody nadwyżkowe i deficytowe wg wskaźnika intensywności nadwyżki oraz deficytu

Wszystkie występujące wśród bezrobotnych zawody poddano również analizie uwzględniając intensywność występującej w zawodzie nadwyżki lub deficytu.

W tym celu posłużono się wskaźnikiem intensywności nadwyżki lub deficytu w zawodzie obliczonym wg poniższego wzoru:

$$W = O/B$$

gdzie:

—

O – oznacza średnią miesięczną liczbę będących w dyspozycji Urzędu ofert pracy w danym zawodzie w 2013 r.

—

B – oznacza średnią miesięczną liczbę zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie w 2013 r.

W oparciu o dane statystyczne zawarte w załączniku nr 3 do sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy dokonano wyboru 30 zawodów najbardziej deficytowych i 30 zawodów o minimalnym poziomie nadwyżki.

Ranking 30 zawodów najbardziej deficytowych na pilskim rynku pracy w 2013 r. przedstawia się następująco:

Tabela 10. Ranking 30 zawodów najbardziej deficytowych w 2013 r.

L.p.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu w 2013 roku*
1	2	3	4
1.	732301	Introligator	89,0
2.	962201	Pracownik prac dorywczych	35,0
3.	511204	Kontroler biletów	24,0
4.	541308	Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	23,0
5.	941101	Pracownik przygotowujący posiłki typu fast food	15,8
6.	241202	Doradca finansowy	15,5
7.	341203	Opiekun w domu pomocy społecznej	15,0
8.	751106	Ubojowy	15,0
9.	833202	Kierowca ciągnika siodłowego	14,5
10.	911290	Pozostałe pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i podobne	6,9
11.	332203	Przedstawiciel handlowy	6,7
12.	332101	Agent ubezpieczeniowy	6,5
13.	962906	Woźny	5,5
14.	711204	Murarz-tylnkarz	5,0
15.	912202	Operator myjni	4,5
16.	541307	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	4,1
17.	754401	Pracownik deratyzacji, dezynfekcji i dezynsekcji	4,0
18.	711903	Monter rusztowań	4,0
19.	816003	Operator maszyn i urządzeń przemysłu spożywczego	4,0
20.	216602	Grafik komputerowy multimedialny	4,0
21.	441202	Kurier	3,7
22.	524601	Wydawca posiłków / bufetowy	3,4
23.	522304	Sprzedawca w branży spożywczej	3,3
24.	333105	Spedytor	3,0
25.	811105	Operator koparko-ładowarki	3,0
26.	814206	Operator urządzeń do formowania wyrobów z tworzyw sztucznych	3,0

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie pilińskim za 2013 r.

27.	732190	Pozostali pracownicy przy pracach przygotowawczych do druku	3,0
28.	932901	Konserwator części	3,0
29.	524404	Telemarketer	2,9
30.	921201	Pomocniczy robotnik przy hodowli zwierząt	2,8

**im wyższa wartość wskaźnika, tym większa deficytowość*

Najniższy poziom nadwyżki charakteryzował w 2013 r. następujące zawody:

Tabela 11. Ranking 30 zawodów o najniższym poziomie nadwyżki w 2013 r.

L.p.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki 2013 roku *
1	2	3	4
1.	331403	Technik ekonomista	0,003
2.	263102	Ekonomista	0,008
3.	311204	Technik budownictwa	0,009
4.	752290	Pozostali stolarze meblowi i pokrewni	0,024
5.	723105	Mechanik samochodów osobowych	0,027
6.	713101	Malarz - tapeciarz	0,031
7.	722314	Tokarz w metalu	0,035
8.	834101	Kierowca ciągnika rolniczego	0,037
9.	712101	Dekarz	0,039
10.	314207	Technik rolnik	0,041
11.	522305	Technik handlowiec	0,042
12.	214202	Inżynier budownictwa - budownictwo ogólne	0,046
13.	753402	Tapicer	0,046
14.	816028	Operator urządzeń przetwórstwa mięsa	0,046
15.	741207	Elektromonter (elektryk) zakładowy	0,048
16.	712601	Hydraulik	0,050
17.	242222	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	0,050
18.	713203	Lakiernik samochodowy	0,050
19.	711503	Stolarz budowlany	0,060
20.	931205	Robotnik drogowy	0,061
21.	834103	Mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych	0,065
22.	753105	Krawiec	0,067
23.	912102	Pracznia	0,077
24.	911202	Palacz pieców zwykłych	0,083
25.	512002	Kucharz małej gastronomii	0,087
26.	833101	Kierowca autobusu	0,091

27.	233008	Nauczyciel języka angielskiego	0,095
28.	351203	Technik informatyk	0,109
29.	752208	Stolarz meblowy	0,109
30.	723308	Mechanik maszyn rolniczych	0,111
	723310	Mechanik – monter maszyn i urządzeń	0,111
	741201	Elektromechanik	0,111

** im niższa wartość wskaźnika, tym większa nadwyżka*

Zawodami o najniższym poziomie wskaźnika intensywności nadwyżki, czyli najbardziej nadwyżkowymi, były w 2013 roku takie zawody jak: technik ekonomista, ekonomista, technik budownictwa, pozostali stolarze meblowi i pokrewni oraz mechanik samochodów osobowych.

5.3 . Wskaźnik długotrwałego bezrobocia w zawodzie

Ważną zmienną wykorzystywaną do określenia zawodu jako nadwyżkowego, a jednocześnie określającą możliwości znalezienia w tym zawodzie zatrudnienia jest wskaźnik długotrwałego bezrobocia w zawodzie.

Jest on liczony wg poniższego wzoru:

$$Wd = Bd/B \times 100\%$$

gdzie:

- Bd** - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie, pozostających w ewidencji Urzędu łącznie przez okres 12 m-cy w okresie ostatnich dwu lat, wg stanu na koniec 2012 r.
- B** - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie, wg stanu na koniec 2012 r.

Przedstawiciele grup zawodów o najwyższym w 2013 r. wskaźniku długotrwałego bezrobocia, a więc mający również najmniejszą szansę uzyskania pracy w posiadanym zawodzie to:

Tabela 12. Ranking zawodów generujących długotrwale bezrobocie wg elementarnych grup w 2013 r.

L.p.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodu	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia w 2013 roku
1	2	3	4
1.	1222	Kierownicy do spraw reklamy i public relations	1,0
2.	2320	Nauczyciele kształcenia zawodowego	1,0
3.	2355	Nauczyciele sztuki w placówkach pozaszkolnych	1,0
4.	2519	Analitycy systemowi i specjaliści do spraw rozwoju aplikacji komputerowych	1,0
5.	3132	Operatorzy urządzeń do spalania odpadów, uzdatniania wody i pokrewni	1,0
6.	3433	Pracownicy bibliotek, galerii, muzeów i informacji naukowej	1,0
7.	3439	Średni personel w zakresie działalności artystycznej i kulturalnej gdzie indziej niesklasyfikowany	1,0
8.	4222	Pracownicy centrów obsługi telefonicznej	1,0
9.	5312	Asystenci nauczycieli	1,0
10.	5411	Strażacy	1,0
11.	6221	Hodowcy ryb	1,0
12.	7221	Kowale i operatorzy pras kuźniczych	1,0
13.	8112	Operatorzy maszyn i urządzeń do przeróbki mechanicznej kopalin	1,0
14.	9216	Robotnicy pomocniczy w rybołówstwie i uprawach wodnych	1,0

5.4. Bezrobocie wg zawodów z uwzględnieniem sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności

Na podstawie załącznika 2 do sprawozdania MPiPS-01 przeprowadzono analizę popytu i podaży siły roboczej w 2013 r. uwzględniając miejsca pracy bezrobotnych przed zarejestrowaniem (poprzednio pracujący) oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej dysponowane przez Urząd – wg sekcji PKD.

Zbiorowość bezrobotnych i wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej będących w dyspozycji Urzędu w 2013 r. według sekcji PKD prezentuje poniższa tabela:

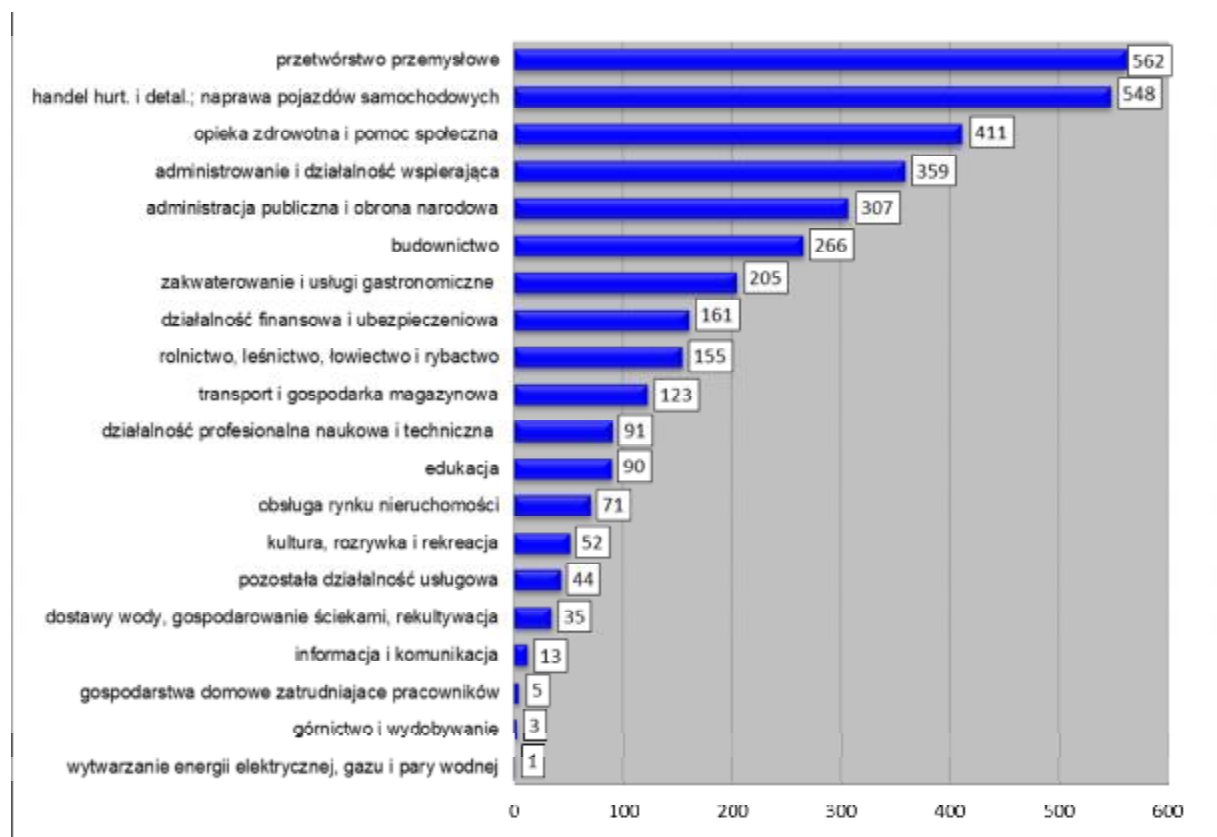
Tabela 13. Bezrobotni wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w 2013 r.

Sekcje PKD	Bezrobotni		Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej	
	zarejestrowani w 2013 roku	stan w końcu 2013 roku	zgłoszone w 2013 roku	Stan w końcu 2013 roku
1	2	3	4	5
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	171	141	155	0
Górnictwo i wydobywanie	19	11	3	0
Przetwórstwo przemysłowe	1.925	1.180	562	7
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	8	6	1	0
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	105	89	35	1
Budownictwo	568	333	266	8
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	1.263	750	548	3
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	242	134	205	5
Transport i gospodarka magazynowa	184	96	123	1
Informacja i komunikacja	31	16	13	0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	74	43	161	1
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	89	59	71	0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	150	75	91	8
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	672	381	359	38
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	319	238	307	1
Edukacja	157	99	90	1

Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	137	99	411	4
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	54	30	52	1
Pozostała działalność usługowa	423	245	44	0
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	7	7	5	0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	14	5	0	0
Działalność niezidentyfikowana	2.951	1.739	0	0
OGÓŁEM:	9.563*	5.776*	3.502	79

* bez osób bezrobotnych dotychczas niepracujących

Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej zgłoszone w 2013 r. według rodzaju działalności gospodarczej zostały przedstawione na wykresie 6.

Wykres 6. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej zgłoszone w 2013 r. według rodzaju działalności.

Najwięcej wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej pochodziło z sekcji: przetwórstwo przemysłowe, handel. Z tych dwóch sekcji zgłoszono 1.110 miejsc, tj. 31,7% ogólnej liczby miejsc, którymi dysponował Urząd w 2013 r. Wysoki wskaźnik udziału w miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej ogółem wystąpił również w sekcji: opieka zdrowotna i pomoc społeczna (6,3%).

Analiza danych zawartych w tabeli 13 pozwala też zauważyć, że największy poziom nadwyżki liczby zarejestrowanych bezrobotnych w porównaniu z liczbą zgłoszonych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej wystąpił w takich sekcjach jak:

	Poziom nadwyżki w osobach
– przetwórstwo przemysłowe	1 363
– handel hurtowy i detaliczny	715
– pozostała działalność usługowa	379
– działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	313
– budownictwo	302

Zatem, do sekcji generujących w najwyższym stopniu zawody nadwyżkowe należały: przetwórstwo przemysłowe, handel, pozostała działalność usługowa, działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca oraz budownictwo.

Odmienne ukształtowały się relacje pomiędzy podażą a popytem na pracę w sekcjach: działalność finansowa i ubezpieczeniowa, opieka zdrowotna i pomoc społeczna. W sekcjach tych wystąpiła nadwyżka wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w porównaniu z liczbą zarejestrowanych bezrobotnych. Sekcje te uznać zatem należy w 2013r. za sekcje deficytowe, w których istnieją największe szanse na uzyskanie zatrudnienia.

Podsumowanie

1. W Powiatowym Urzędzie Pracy w Pile na koniec grudnia 2013 roku zarejestrowanych było 6.795 osób bezrobotnych – o 656 osób, tj. o 8,8% mniej, niż na koniec grudnia 2012 r. Stopa bezrobocia na koniec grudnia 2013 r. osiągnęła poziom 12,6%. W porównaniu do sytuacji z grudnia 2012 r. wartość tego wskaźnika zmniejszyła się o 0,8 punktu procentowego.
2. Charakteryzując osoby bezrobotne pod względem posiadanego wykształcenia należy podkreślić, że najliczniejsza była grupa osób posiadających wykształcenie zasadnicze zawodowe – 2.031 osób, tj. 29,9% ogółu. Bardzo liczna była również grupa osób z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej – 1.882 osoby, tj. 27,7% ogółu oraz z wykształceniem na poziomie policealnym i średnim zawodowym – 1.663 osoby, tj. 24,5% ogółu. Wyższe wykształcenie posiadało 661 osób, tj. 9,7% ogółu, natomiast najmniej osób posiadało wykształcenie średnie ogólnokształcące – 558 osób, tj. 8,2% ogółu.
3. W końcu 2013 r. wśród ogółu osób bezrobotnych – 5.486 osób (80,7%) posiadało zawód. W porównaniu do stanu z końca 2012 r. liczebność tej grupy zmniejszyła się o 317 osób, tj. o 5,5%. Grupa bezrobotnych nieposiadających zawodu na koniec 2013 r. liczyła 1.309 osób, stanowiąc 19,3% ogółu bezrobotnych i w porównaniu ze stanem na koniec 2012r. zmniejszyła się o 339 osób, tj. o 20,6%. Odnotowano zatem spadek bezrobocia zarówno wśród osób posiadających zawód, jak i w grupie osób bez zawodu, przy czym spadek bezrobocia osób bez zawodu był silniejszy od odnotowanego w tym okresie wśród całej populacji bezrobotnych (o 11,8 punktów procentowych).
4. W 2013 r. największy napływ rejestrujących się miał miejsce w następujących grupach:
 - robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 21,9% napływu ogółem,
 - pracownicy usług osobistych i sprzedawcy – 17,1% napływu ogółem,
 - technicy i inny średni personel – 13,0% napływu ogółem.
5. W ogólnej liczbie bezrobotnych posiadających zawód, na koniec 2013 r.:
 - najliczniejszą grupę stanowiły osoby posiadające zawody z grupy: „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”;

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie pilskim za 2013 r.

- znaczący był również odsetek osób bezrobotnych sklasyfikowanych w grupie: „pracownicy usług osobistych i sprzedawcy” oraz „technicy i inny średni personel”.
6. Na koniec 2013 roku wśród osób poprzednio pracujących pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy najliczniej reprezentowana była grupa: „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” – 397 osób, tj. 24,4% tej populacji. W najkorzystniejszej sytuacji byli pod tym względem bezrobotni: „Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy”, gdyż w grupie tej osoby poprzednio pracujące pozostające bez pracy powyżej 12 m-cy stanowiły zaledwie 0,6%.
 7. Przeprowadzona wg stanu na koniec 2013 r. analiza struktury bezrobocia na poziomie zawodów i specjalności pozwala zauważyć, że zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Pile bezrobotni reprezentowali 656 zawodów, tj. o 4 zawody więcej niż na koniec grudnia 2012 r.
 8. Analizując zawody i specjalności, w których zarejestrowanych było na koniec 2013 r. co najmniej 50 osób bezrobotnych, wyodrębniono grupę 21 zawodów w najwyższym stopniu zagrażających pozostawaniem bez pracy (na koniec 2012 r. – 22 zawody). Bezrobotni sklasyfikowani w tej grupie liczyli 2.551 osób, tj. 37,5% ogółu zarejestrowanych, tj. o 0,4 punktu procentowego więcej w porównaniu ze stanem z końca 2012 r.
 9. W 2013 r. do zawodów o najwyższym poziomie nadwyżki należały: sprzedawca, monter sprzętu oświetleniowego i lamp elektrycznych, technik ekonomista, kucharz, murarz, mechanik samochodów osobowych, krawiec, ekonomista i ślusarz.
Natomiast do zawodów o najwyższym poziomie deficytu należały: przedstawiciel handlowy, robotnik gospodarczy, introligator, pracownik przygotowujący posiłki typu fast food oraz technik prac biurowych.
 10. Według kryterium wskaźnika intensywności nadwyżki lub deficytu:
 - do zawodów o najwyższym poziomie deficytu należały m.in.: introligator, pracownik prac dorywczych, kontroler biletów, pracownik ochrony fizycznej I stopnia,
 - zawodami o najniższym poziomie wskaźnika intensywności nadwyżki, czyli najbardziej nadwyżkowymi, były w 2013 roku takie zawody jak: technik

ekonomista, ekonomista, technik budownictwa, pozostali stolarze meblowi i pokrewni oraz mechanik samochodów osobowych.

11. W 2013 r. Powiatowy Urząd Pracy w Pile dysponował 3.502 wolnymi miejscami pracy i miejscami aktywizacji zawodowej, czyli o 718 (o 25,8%) więcej, aniżeli w 2012r. Struktura dysponowanych przez Urząd wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej wg poszukiwanych kwalifikacji zawodowych wskazuje, że w 2013 r. największe zapotrzebowanie pracodawców dotyczyło pracowników posiadających kwalifikacje należące do niżej wymienionych wielkich grup zawodowych:
 - pracownicy usług osobistych i sprzedawcy – 974 miejsca,
 - robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 596 miejsc,
 - technicy i inny średni personel - 538 miejsc,
 - pracownicy przy pracach prostych – 480 miejsc.
12. Największa ilość wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej będących w dyspozycji Urzędu w 2013 r. skierowana była do osób posiadających następujące kwalifikacje zawodowe: robotnik gospodarczy, sprzedawca, przedstawiciel handlowy, technik prac biurowych, magazynier.
13. Najwięcej wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej pochodziło z dwóch sekcji: przetwórstwa przemysłowego i handlu.
14. Do sekcji generujących w najwyższym stopniu zawody nadwyżkowe należały: przetwórstwo przemysłowe, handel, pozostała działalność usługowa, działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca oraz budownictwo.
15. Odmienne ukształtowały się relacje pomiędzy podażą a popytem na pracę w sekcjach: działalność finansowa i ubezpieczeniowa, opieka zdrowotna i pomoc społeczna. W sekcjach tych wystąpiła nadwyżka wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w porównaniu z liczbą zarejestrowanych bezrobotnych. Sekcje te uznać zatem należy w 2013 r. za sekcje deficytowe, w których istnieją największe szanse na uzyskanie zatrudnienia.